

Rapport fra eierskapskontroll av kommunens eierstyring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hitra kommune

Møtedato

04.12.2023

Saknr

51/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-037, TI-&58

Arkivsaknr 23/510 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra eierskapskontroll av Hitra kommunes eierstyring til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at anbefalingene i rapporten følges opp:
 - Revidere og tydeliggjøre eierstrategiene knyttet blant annet til:
 - Eierrepresentantens myndighet
 - Behandling av vedtekter i eide selskap
 - Styring av eide konsernselskap
 - Gi føringer for at alle selskaper har vedtektsfestet bruk av valgkomité og instruks for valgkomitéens arbeid.
 - Oppdatere selskapsinformasjon om DalPro Holding AS i eierskapsmeldingen.
 - Være aktiv pådriver for at styreverv registreres i styrevervregisteret.
 - Gjennomføre en prinsipiell diskusjon om styregodtgjørelse i eide selskap.
 - Å tilby opplæring om eierstyring til kommunestyrets medlemmer ut over folkevalgt-opplæringen.
 - Revidere arbeids- og informasjonsdelingen i oppfølgingsarbeidet av eide selskap.
 - Avklare hvilken informasjon som skal være tilgjengelig for eide selskap i folkevalgte organ
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 30.04.2024.

Vedlegg

Rapport fra eierskapskontroll av kommunens eierstyring

Saksopplysninger

Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom utarbeidelsen og vedtak av plan for eierskapskontroll 2022-2024, lagt premissene for eierskapskontrollarbeidet ut 2024.

På kontrollutvalgets møte 15. desember 2022 bestilte utvalget en generell kontroll av kommunens eierstyring. Eierskapskontrollen er gjennomført i perioden juli til november 2023.

Revisjon Midt-Norge SA har på bakgrunn av bestillingen fra kontrollutvalget formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?
2. Har kommunen system for oppfølging av sine eierskap og følges disse, herunder forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentant?

Metode

For å svare ut problemstillingene har revisor samlet inn data ved å innhente eierskapsmelding, protokoller fra representantskap /eiermøter og årsmøter fra kommunens eide selskaper, intervjuet ordfører/eierrepresentant og kommunedirektør, samt gjennomført en spørreundersøkelse knyttet til problemstillingene i eierskapskontrollen og sendt den til kommunestyrets 24 faste medlemmer for perioden 2019-2023.

Revisor har vurdert at valget av metoder for datainnsamling til sammen utgjør et tilstrekkelig datagrunnlag for å kunne konkludere på problemstillingene.

Revisors konklusjon

Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?

Hitra kommunes eierstyring er i hovedsak i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger.

Kommunen har vedtatt en eierskapsmelding i forrige valgperiode, som oppfyller lovkravet til innhold. Det er videre plan om å revidere eierskapsmeldingen i 2024. Det savnes en tydeligere avklaring knyttet til eierrepresentantenes mandat, samt eierføringer for behandling av vedtekter, selskapsavtaler og andre styringsdokumenter for eide selskap i eierstrategiene.

Kommunestyret får opplæring i eierskap, men for noen er ikke denne opplæringen tilstrekkelig for å ha en god forståelse av roller, styringslinjer og ansvarsfordeling, som er viktig i kommunens eierstyring.

Kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som eierrepresentanter, og disse møter delvis i eierorganene. Myndigheten til eierrepresentantene er i hovedsak avklart. Det er behov for presiseringer knyttet til hva det medfører å møte uten bundet mandat, samt hvordan sentrale endringer i vedtekter i eide selskap skal behandles i kommunen.

Av de to selskapene som er undersøkt, har et selskap bestemmelser om bruk av valgkomité for styrevalg. Begge utvalgte selskap mangler instruks for valgkomitéen. Videre er styret i morselskapet DalPro Holding AS også styre i flere av datterselskapene, noe som strider med KS-anbefalingene og kan medføre rolleblanding og habilitetsutfordringer. Styret og generalforsamling i datterselskapet DalPro AS utøves av de samme personene i en dobbeltrolle, noe som også kan medføre rolleblandinger og habilitetsutfordringer.

Kommunestyret som eier av konsernselskapet DalPro Holding AS bør ha oppmerksomhet på krav til styringsforhold og dobbeltroller. Dette for å gi føringer for å unngå rolleblandinger i sine vedtatte eierstrategier til eide selskap. Styrevervregisteret har mangelfulle opplysninger om styreverv i de to utvalgte selskapene. Kommunestyret har ikke hatt en prinsipiell diskusjon knyttet til fastsettelse av styregodtgjørelse i eide selskap.

Har kommunen system for oppfølging av sine eierskap og følges disse, herunder forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentant?

Hitra kommune har i hovedsak systemer for oppfølging av sine eierskap som følges, samt etablert forutsigbare kommunikasjonsformer.

Det kan være hensiktsmessig å diskutere og avklare arbeids- og informasjonsdeling i oppfølgingsarbeidet. Dette for å sikre tilstrekkelig involvering fra kommunestyret som eier. Hitra kommune eier mange ulike selskaper. Derfor er det nyttig med en arbeidsfordeling i oppfølgingsarbeidet. Noen selskaper er av ulike årsaker viktigere for Hitrasamfunnet, og må følges tettere opp enn andre. Kommunestyret bør vurdere hvilke selskaper de ønsker å være tettere på som eier, og i den forbindelse klargjøre hvilke selskaper som følges opp av kommunestyret og/eller formannskapet, samt i dialogen med eierrepresentant som utfører eierstyringen. Hvilken informasjon som skal være tilgjengelig årlig fra selskapene og til hvilket folkevalgt organ, bør også avklares tydeligere.

Revisors anbefaling

Revisor anbefaler kommunen å:

- Revidere og tydeliggjøre eierstrategiene knyttet blant annet til:
 - Eierrepresentantens myndighet
 - Behandling av vedtekter i eide selskap
 - Styring av eide konsernselskap
- Gi føringer for at alle selskaper har vedtektsfestet bruk av valgkomité og instruks for valgkomitéens arbeid.

- Oppdatere selskapsinformasjon om DalPro Holding AS i eierskapsmeldingen.
- Være aktiv pådriver for at styreverv registreres i styrevervregisteret.
- Gjennomføre en prinsipiell diskusjon omstyregodtgjørelse i eide selskap.
- Å tilby opplæring om eierstyring til kommunestyrets medlemmer ut over folkevalgt-opplæringen.
- Revidere arbeids- og informasjonsdelingen i oppfølgingsarbeidet av eide selskap.
- Avklare hvilken informasjon som skal være tilgjengelig for eide selskap i folkevalgte organ

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat mener at revisor har svart ut problemstillingene som var satt for eierskapskontrollen, og at rapporten gir nyttig informasjon om kommunens eierstyring. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger følges opp.